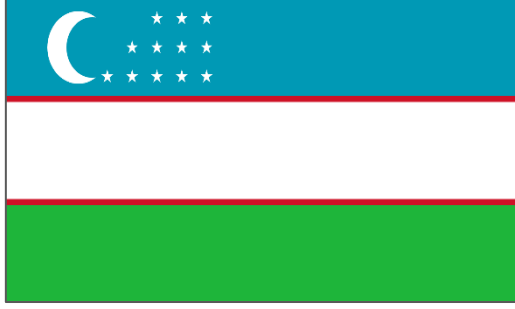

ÖZBEKİSTAN ÜLKE PROFİLİ

**T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü**

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER	3
2. GENEL EKONOMİK DURUM	7
3. DIŞ TİCARET	8
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	11
5. TÜRKİYE ile TİCARET	12
EKLER:.....	14

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Özbekistan Cumhuriyeti
Yönetim Biçimi	Cumhuriyet
Resmi Dili	Özbekçe (Resmi dil), Rusça
Başkent	Taşkent
Yüzölçümü	447 400 km ²
Nüfus	37 milyon
Dini Yapı	Müslüman %88, Ortodoks %9, Diğer %3
Büyük Kentler	Taşkent, Namangan, Semerkant, Andican, Buhara
Cumhurbaşkanı	Şavkat Mirziyoyev
Para Birimi	Som

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar

Asya Kalkınma Bankası, Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konferansı, Bağımsız Devletler Topluluğu, Avrupa - Atlantik Ortaklık Konseyi, Avrupa Yatırım ve Kalkınma Bankası, Ekonomik İşbirliği Örgütü, Tarım ve Gıda Örgütü, Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı, Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası, Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü, Uluslararası Ticaret Odası-Ulusal Komiteler, Uluslararası Temiz Ulaştırma Konseyi, Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Hareketi, Uluslararası Kalkınma Birliği, İslami Kalkınma Bankası, Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu, Uluslararası Finans Kurumu, Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Dernekleri Federasyonu, Uluslararası Çalışma Örgütü, Uluslararası Para Fonu, Interpol, Uluslararası Olimpiyat Komitesi, Uluslararası Standartlar Teşkilatı, Uluslararası Telekomünikasyon-Uydu Örgütü, Uluslararası Haberleşme Birliği, Çok Taraflı Yatırım Garanti Ajansı, Bağlantısızlar Hareketi, İslam İşbirliği Teşkilatı, Kimyasal Silahları Yasaklama Organizasyonu, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Örgütü, Barış için Ortaklık, Şanghay İşbirliği Örgütü, Birleşmiş Milletler, Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı, Birleşmiş Milletler Eğitim-Bilim ve Kültür Örgütü, Birleşmiş Milletler Endüstriyel Gelişme Örgütü, Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü, Dünya Posta Birliği, Dünya Gümrük Örgütü, Dünya İşçi Sendikaları Federasyonu, Dünya Sağlık Örgütü, Dünya Fikri Mülkiyet Teşkilatı, Dünya Meteoroloji Örgütü, Dünya Ticaret Örgütü-gözlemci

Coğrafi Konum

Orta Asya'nın merkezinde bulunan Özbekistan'ın komşuları Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan, Afganistan ve Türkmenistan olup yüzölçümü 447 400 km²'dir. Ülke güneybatıdaki Ceyhun (Amuderya) ile kuzeydoğudaki Seyhun (Sırderya) ırmakları arasında uzanan toprakların büyük bölümünü kapsar. Ülkenin kuzey ile güney ucu arası 925 km, doğu ile batı ucu arası 1 400 km olup, sınırlarının toplam uzunluğu 6 221 km'dir. 1936'da kurulan Karakalpakistan Özerk Cumhuriyeti ile birlikte Özbekistan, 13 bölgeye ayrılmıştır. Bu bölgeler: Andican, Buhara, Cizzah, Kaşkadya, Namangan, Semerkant, Surhanderya, Sırderya, Taşkent, Fergana, Harezm ve Nevai bölgeleridir.

Topraklarının %46'sı yayla ve bozkırlardan ve %41'i de çöl ve diğer arazi tiplerinden oluşan Özbekistan'ın toplam kara alanlarının %3'ü orman ve koruluk, %10'u ise tarıma elverişlidir. Ekilebilir alanların yaklaşık %95'i ise sulanabilmektedir. Bu özelliği ile Özbekistan, Orta Asya cumhuriyetleri arasında en iyi sulu tarım yapılabilen ülke konumundadır.

Siyasi ve İdari Yapı

Demokratik sistemi yerleştirmek için çok partili sisteme geçilmesine yönelik olarak alternatif partilerin kurulması için gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Aralık 1994'de ilk çok partili demokratik seçimler yapılarak mevcut meclis oluşturulmuştur.

2004 yılında yapılan bir yasal düzenlemeyle, Özbekistan'da yasama organı olarak; Yüksek Meclis, 150 üyeli Yasama Meclisi ve 100 üyeli Senato olarak yeniden şekillendirilmiştir. Senatoya; Karakalpakistan Cumhuriyeti, Taşkent Şehri ve diğer 12 vilayetten 6'şar senatör (toplam 84 senatör) seçilmekte, kalan 16 senatör de Cumhurbaşkanı tarafından tayin edilmektedir. 150 kişilik Yasama Meclisi'nin 135 milletvekilliği için siyasi partilerden seçim sonucuna göre belirlenmektedir. Daha önce belirlenen 15 sandalye ise Özbekistan Ekoloji Hareketi'ne verilmiştir.

Meclis; dar bölge seçim sistemine göre siyasi partilerin katıldığı oylamalar sonucunda seçilen milletvekillerinden oluşmaktadır. Görev süresi beş yıl olan Meclis, bir sonraki Meclis oluşuncaya kadar görevine devam etmektedir. Seçim günü 25 yaşını doldurmuş olan ve en az beş yıl süreyle Özbekistan'da daimi ikamet eden Özbek vatandaşları milletvekili seçilme hakkına sahiptir. Milletvekilleri bilimsel ve pedagojik faaliyetin dışında ücret karşılığı başka bir faaliyette bulunmamaktadır.

Senato; bölgesel temsil esasına göre seçilen 100 senatörden oluşur. Karakalpakistan Cokarı Kengesi (Yerel Meclis), 12 vilayet ve Taşkent Şehrine bağlı şehir ve ilçe meclislerine seçilen yerel meclis vekilleri tarafından yapılan ortak toplantılarda, gizli oylama ile 6'şar kişi (toplam 84) Senatör olarak belirlenmektedir. Bakiye 16 senatör ise Cumhurbaşkanı tarafından bilim, sanat, edebiyat, ekonomi ve diğer alanlarda önemli konuma sahip, saygın kişiler arasından atanmaktadır. Senato'da bölgesel, siyasi ve diğer esaslara dayalı gruplar oluşturulamaz. Görev süresi beş yıl olup yeni Senato oluşturuluncaya kadar göreve devam eder. Seçim günü 25 yaşını doldurmuş, beş yıl daimi olarak ikamet eden Özbek vatandaşları senatör olma hakkına sahiptir. Dokunulmazlık hakkına sahip olan Senato üyeleri, suçlanamaz, gözaltına alınamaz ve yargılanamazlar. Senato'da daimi olarak görev yapacak senatör sayısı toplam üyenin ¼'ünü geçemez, daimi çalışacak senatörler bilimsel ve pedagojik faaliyetin dışında ücret karşılığı herhangi bir gelir getirici işle meşgul olamazlar.

Bakanlar Kurulu; başbakan, başbakan yardımcıları, bakanlar ve devlet komitesi başkanlarından oluşur. Karakalpakistan Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Başkanı da Bakanlar Kurulu üyeleri arasında yer almaktadır. Bakanlar Kurulu, Cumhurbaşkanı ve Yüksek Meclis'e (Yasama Meclisi ve Senato) karşı sorumludur. Bakanlar Kurulu, seçimlerin ardından kurulan yeni Yüksek Meclis'e istifasını sunar. Yeni yapılan genel seçimlerin ardından başbakan adayı, Yasama Meclisi'nde en çok milletvekilliği sandalyesine sahip siyasi parti veya eşit sayıda milletvekilliği sandalyesine sahip birkaç siyasi parti tarafından önerilir. Cumhurbaşkanı önerilen başbakan adayını inceledikten sonra 10 günlük süre içerisinde Yasama Meclisi ve Senato onayına sunar. Başbakan adayı, milletvekilleri ve senatörlerin toplam sayısının yarısından fazlasının destek oyu ile onaylanmış sayılır. Bakanlar Kurulu üyeleri başbakan tarafından önerilir ve Cumhurbaşkanı tarafından onaylanır.

Başbakan ile Yasama Meclisi arasında devamlı anlaşmazlık olması durumunda, Yasama Meclisi milletvekilleri toplam sayısının en az üçte ikisi tarafından Cumhurbaşkanı'na sunulan öneri çerçevesinde, Yüksek Meclis'in alt ve üst kanadının ortak oturumunun gündemine başbakana güvensizlik oyu verilmesi konusu getirilir. Başbakana güvensizlik oyu, milletvekilleri ile senatörlerin toplam sayısının en az üçte ikisinin oy vermesi durumunda geçerli olacaktır. Bu durumda,

Cumhurbaşkanı başbakanın görevinden alınmasına ilişkin karar alır. Bakanlar Kurulu da başbakan ile birlikte istifa eder. Yeni başbakan adayı Cumhurbaşkanı tarafından Yüksek Meclisi Yasama Meclisi'ndeki siyasi parti meclis gruplarıyla ilgili istişareler yapıldıktan sonra Yüksek Meclis alt ve üst kanadının onayına sunulur. Başbakan adayı Yüksek Meclis tarafından iki kez reddedilmesi durumunda Cumhurbaşkanı, başbakan vekilini atar ve Yüksek Meclisi fesheder.

Bakanlar Kurulu, başbakan, 7 başbakan yardımcısı, 15 bakan ve 8 komite başkanından oluşmaktadır.

İlk Cumhurbaşkanı İslam Kerimov'un vefatı sonrası yapılan seçimlerde 2003 yılından beri başbakanlık görevini yürüten Şavkat Mirziyoyev yeni Cumhurbaşkanı olarak seçilerek görevine devam etmektedir.

Nüfus

2024 yılında 37 milyon kişi ile dünyada 39. sırada yer alan Özbekistan nüfusunun 2029 yılında yaklaşık 41 milyon kişi olacağı tahmin edilmektedir. Nüfusun büyük bölümü Fergana Bölgesinde yaşamakta olup, ülkenin güneyinde de nüfus yoğunken merkez ve çöllerde nüfusun yoğunluğu oldukça düşüktür.

Nüfusun %50'sinden fazlası şehirlerde yaşamaktadır.

Genç bir nüfusa sahip olan Özbekistan'da nüfusun %16,6'sı 25, %23,1'i 15 yaşın altındadır.

Doğal Kaynaklar

Özbekistan'da 100'den fazla yeraltı maden çeşidi bulunmaktadır. Bunların başında; altın, bakır, gümüş, kurşun, çinko, uranyum ve benzeri yeraltı kaynakları gelmektedir. Özbekistan volfram, doğal gaz ve diğer yeraltı hammadde kaynakları bakımından önemli bir zenginliğe sahiptir.

Özbekistan'da en önemli maden kaynağı altın yataklarıdır. Özbekistan, altın madenleri bakımından dünyada dördüncü, altın üretiminde ise BDT ülkeleri içinde Rusya'dan sonra ikinci, dünyada dokuzuncu sırada yer almaktadır. Altın yataklarının merkezi Nevai vilayetindeki Muruntov'dur. Burada 20 yıl önce altın bulunmuş ve işlenmeye başlanmıştır. Dünyada; Muruntov yatağı, açık usulde altın kazılan Endonezya'daki "Grosberg" yatağından sonra ikinci sıradadır. Onun uzunluğu 3,5 km, eni 2,7 km ve çukurluğu 430 metredir. Taşkent sınırında Cizzah ve Namangan vilayetlerinde de (Mercan-Bulak, Zarmitan, Çadak) altın maden yatakları vardır. Bu maden yatakları sayesinde Taşkent'e yakın Almalık şehri kurulmuş ve burası renkli metallerin işlendiği merkez haline gelmiştir.

Ülkede bir diğer önemli doğal kaynak da bakırdır. Toplam bakır rezervleri 1,3 milyon ton olarak hesaplanan Özbekistan, bu alanda dünyada onuncu sırada gelmektedir. Ülkede 40 yıl daha işletilebileceği öngörülen bakır, aynı zamanda ülkenin önemli ihraç kalemleri arasında yer almaktadır.

Dünyanın 7'nci büyük uranyum üreticisi ve 5'inci ihracatçısı olan Özbekistan'ın bilinen uranyum rezervleri ise 185 500 ton civarındadır.

Özbekistan topraklarında çok miktarda tuz yatakları, alüminyum, mermer, granit, değerli taşlar ve inşaat malzemeleri hammaddesi vardır. Meşhur Gazdan mermer yatağı ülkede bulunmaktadır. Bu

mermerler inşaatlarda, binalarda ve diğere çeşitli alanlarda kullanılmaktadır. Çakmak taşı, seramik, porselen mineralleri vardır. Siyah metallere demir, manganez ve krom yatakları mevcut olup, bunları işlemek için Bekabad'da metalurji fabrikası kurulmuştur. Özbekistan'da çok miktarda manganez bulunan maden yatakları özellikle Dutaş, Kızılbayrak, Kaşkaderya sınır bölgelerinde yer almaktadır.

Özbekistan sanayi üretiminde renkli metallere önemli yer tutmaktadır. Üretim, genel olarak altın, bakır ve ısıya dayanıklı metallere oluşmaktadır. Bu alandaki en büyük işletme, Almalık'taki metalurji kompleksidir. Çırçık şehrindeki fabrikada volfram ve molibden üretimi gerçekleştirilmektedir.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2022	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*
GSYİH (Cari Fiyatlar milyar \$)	90,13	101,58	112,65	127,41	141,22	155,44	171,56	189,88
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar-%)	6	6,3	5,6	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- \$)	2 555	2 820	3 051	3 379	3 669	3 955	4 275	4 635
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	11,4	10	10	9,4	7,2	5,7	5	5
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-3,2	-7,7	-6,3	-6,1	-5,5	-5,1	-5	-4,9
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	8,9	6,8	6,3	5,8	5,3	4,8	4,3	3,8
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	30,5	32,5	34,3	32,8	31,4	30,7	30,1	29,7

Kaynak: IMF

*: Tahmin

Özbekistan ekonomisi büyük ölçüde doğal gaz ve emtia ihracatına dayanmaktadır. 2016 yılından bu yana iddialı ekonomik reformlara girişen ülke, ekonomik büyümeyi sürdürmüş ve yatırımcılar için daha çekici hale gelmiştir.

Özbekistan'ın ekonomik kalkınma stratejisi, çeşitlendirilmiş ve rekabetçi bir ekonomi yaratmayı, yenilikçi teknolojiler ve yeni pazar yönetimi yöntemleri kullanarak ulusal kaynakların kullanımını en üst düzeye çıkarmayı hedeflemektedir.

Ekonominin reel sektörüne ait sektör ve işletmelerin istikrarlı ve kesintisiz işleyebilmesi için ülkede gerekli kaynak tabanı oluşturulmuştur. İthal ikameci ürünlerin üretimi ve endüstriyel üretimin çeşitlendirilmesi yoluyla ihracatın yapısında önemli değişiklikler sağlanmıştır. Komşu ülkelerle ilişkilerin güçlendirilmesi, ülkeler arasında sosyo-ekonomik, ticari, endüstriyel ve kültürel bağların geliştirilmesi için pek çok çalışma yapılmaktadır.

Özbekistan, küresel olarak koronavirüs pandemisi ve beraberindeki arz ve talep yönlü şokların neden olduğu bir resesyona girmeyen birkaç ülkeden biri olmuştur. Ekonomisi dış şoklara karşı dirençli olduğunu kanıtlamıştır.

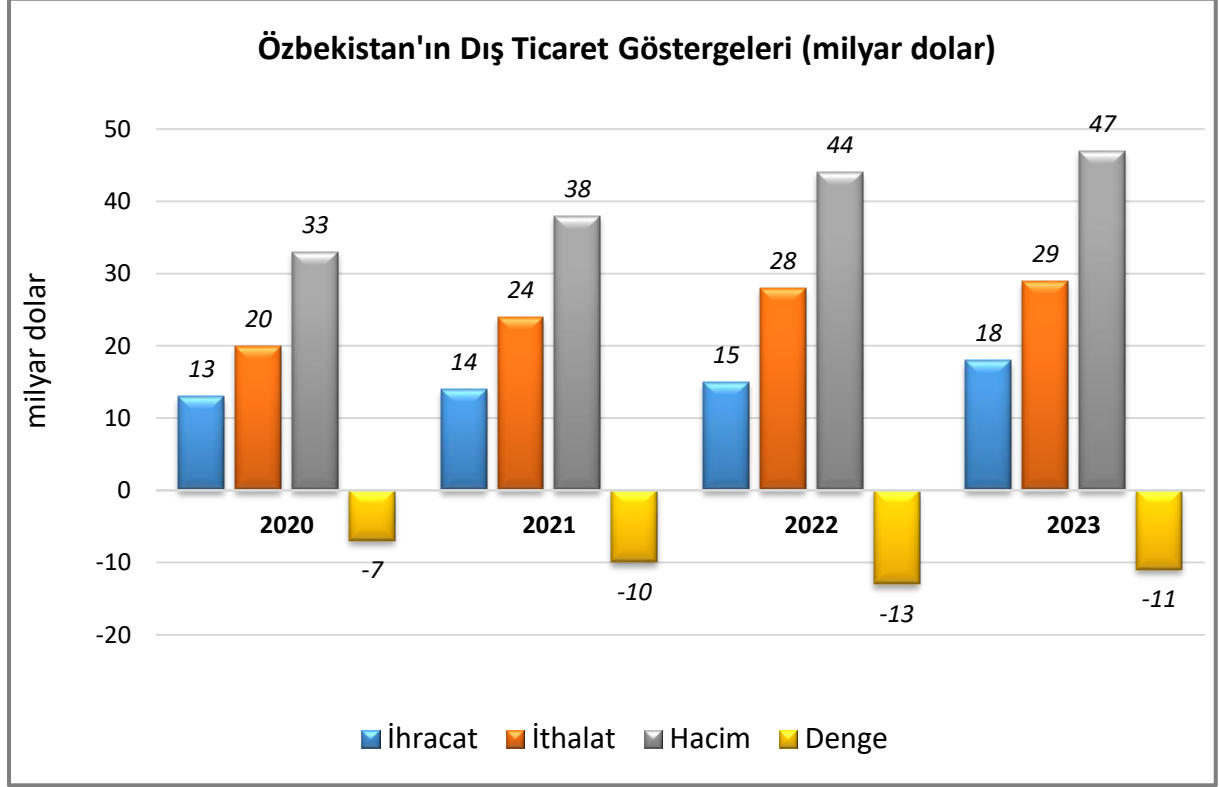
2022 yılında da Özbekistan güçlü bir ekonomik performans sergilemiş ve GSYİH'sı %6, 2023 yılında %6,3 oranında büyümüştür. Ekonominin, 2024-29 dönemi boyunca güçlü bir büyüme yolu izlemesi beklenmektedir.

Olumlu makroekonomik görünüme rağmen, Özbek ekonomisi bazı bölgesel ülkelere göre kişi başına gelirmede önemli ölçüde daha düşük olmaya devam ediyor.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Ülkenin Dış Ticareti

Kaynak: Trademap, Özbekistan Verileri

Özbekistan'ın 2023 yılı ihracatı 18 milyar dolar olmuştur. İhracat yaptığı başlıca ülkeler: İsviçre, İngiltere, Çin, Kazakistan ve Türkiye'dir. Ülkenin ihracatında Türkiye yaklaşık %7 paya sahiptir.

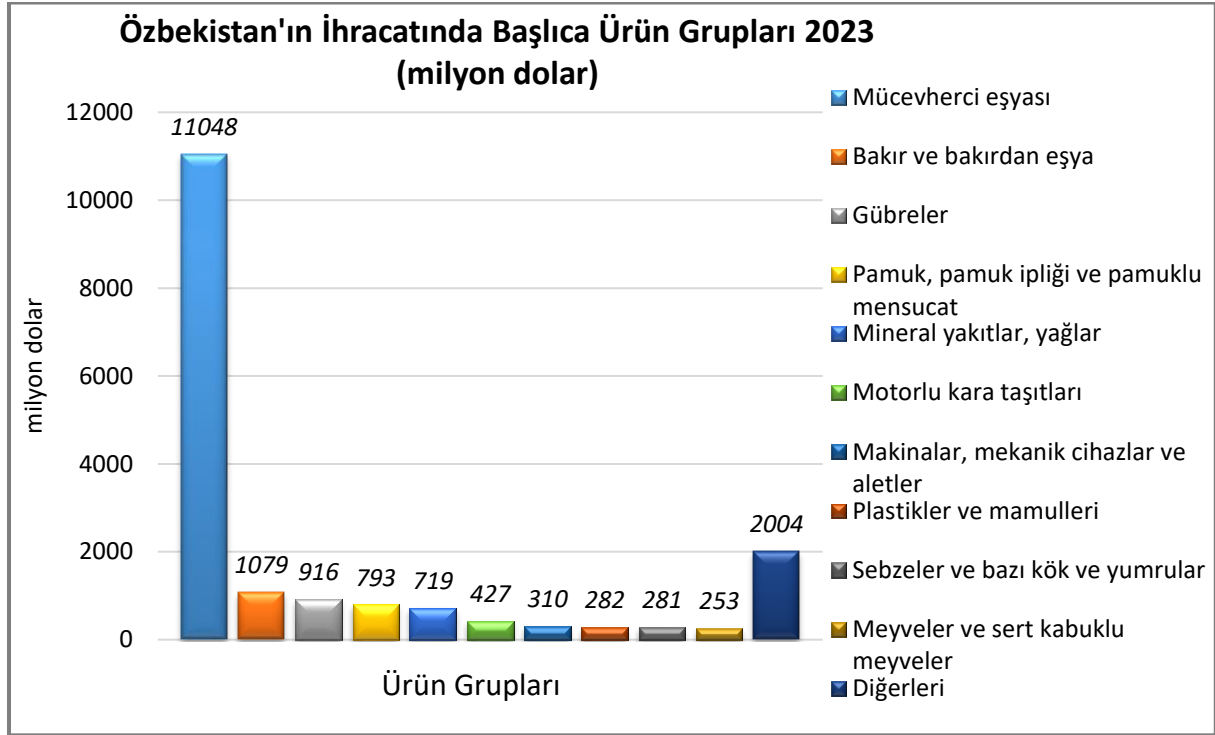
Ülkenin 2023 yılında ihraç ettiği başlıca ürünler: altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde); pamuk ipliği (dikiş ipliği hariç) (ağırlık itibariyle pamuk oranı \geq %85 ve perakende olarak satılacak hale getirilmemiş); potaslı mineral veya kimyasal gübreler; petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar; rafine edilmiş ham bakır ve bakır alaşımlarıdır.

2023 yılında ülkenin ithalatı ise 29 milyar dolar olmuştur. İthalat yaptığı başlıca ülkeler sırasıyla Çin, Kazakistan, G. Kore, Türkiye ve Hong Kong'dur. Ülkenin ithalatında Türkiye yaklaşık %7 paya sahiptir.

2023 yılında ithal ettiği başlıca ürünler ise otomobiller; karayolu taşıtları için aksam ve parçalar; buğday ve mahlut; tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış) ve telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlardır.

Başlıca Ürünler İtbarı ile Dış Ticaret

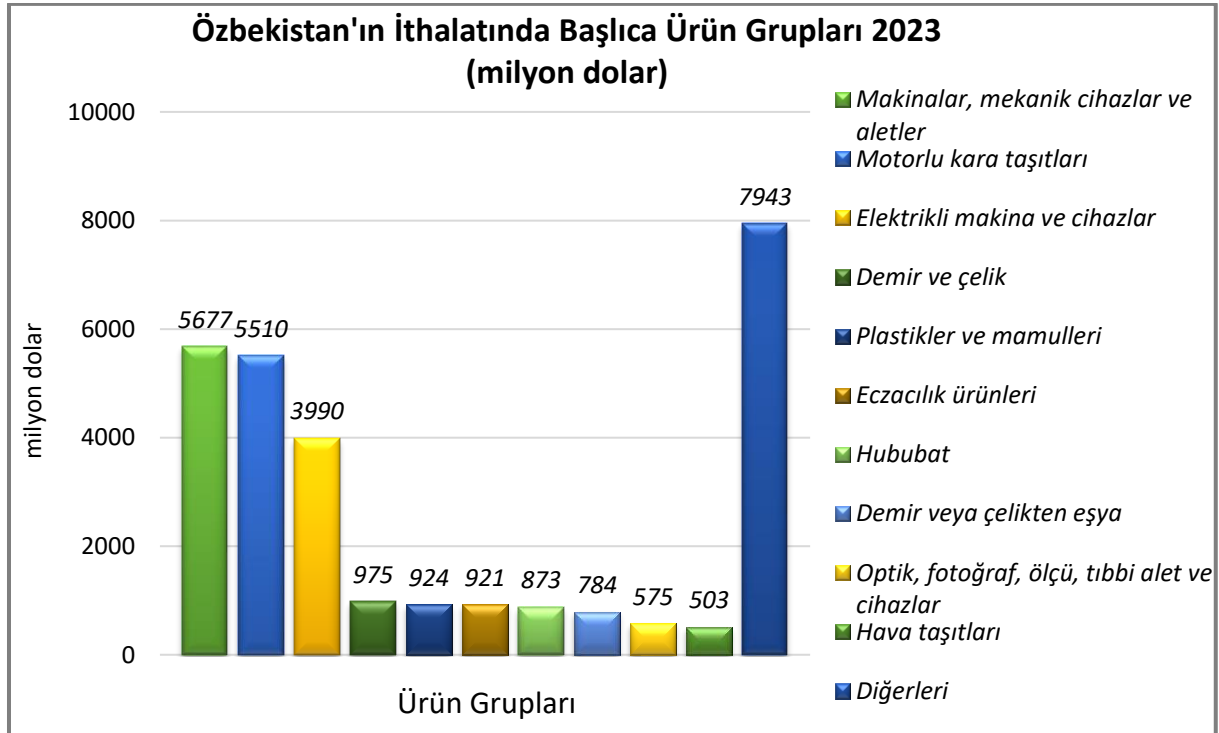
İhracat

Kaynak: Trademap, Özbekistan Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

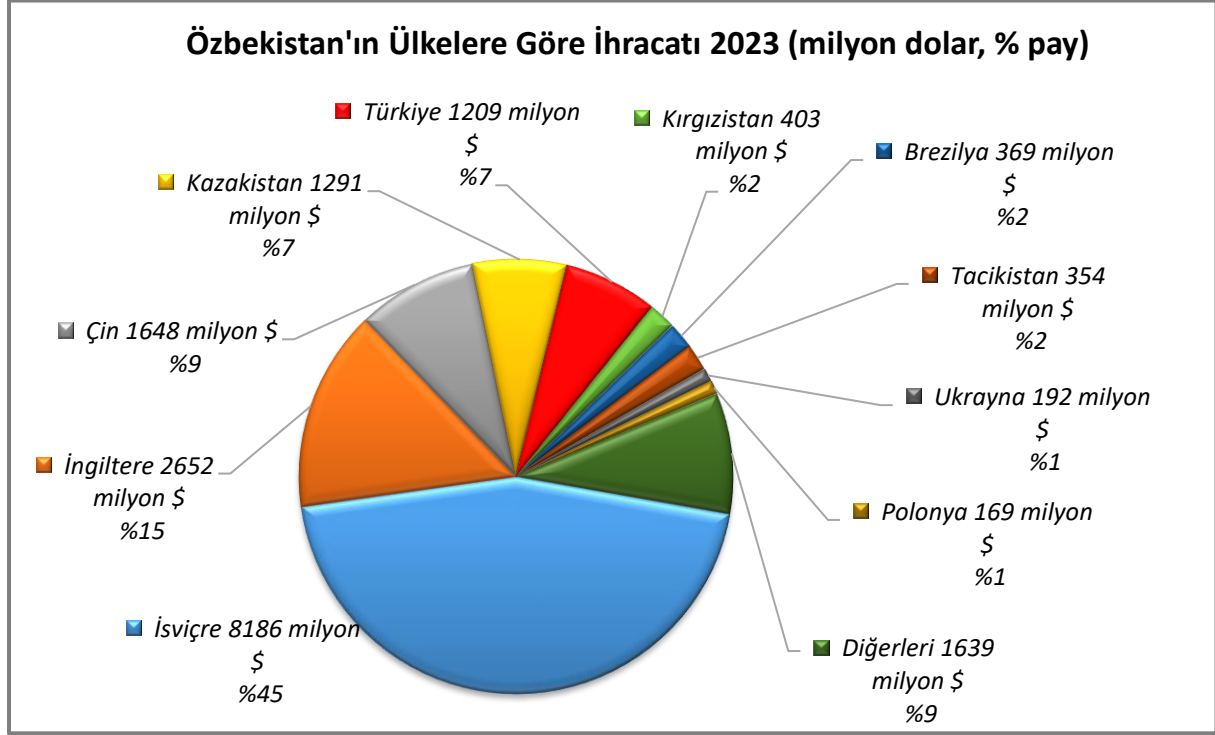

Kaynak: Trademap, Özbekistan Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

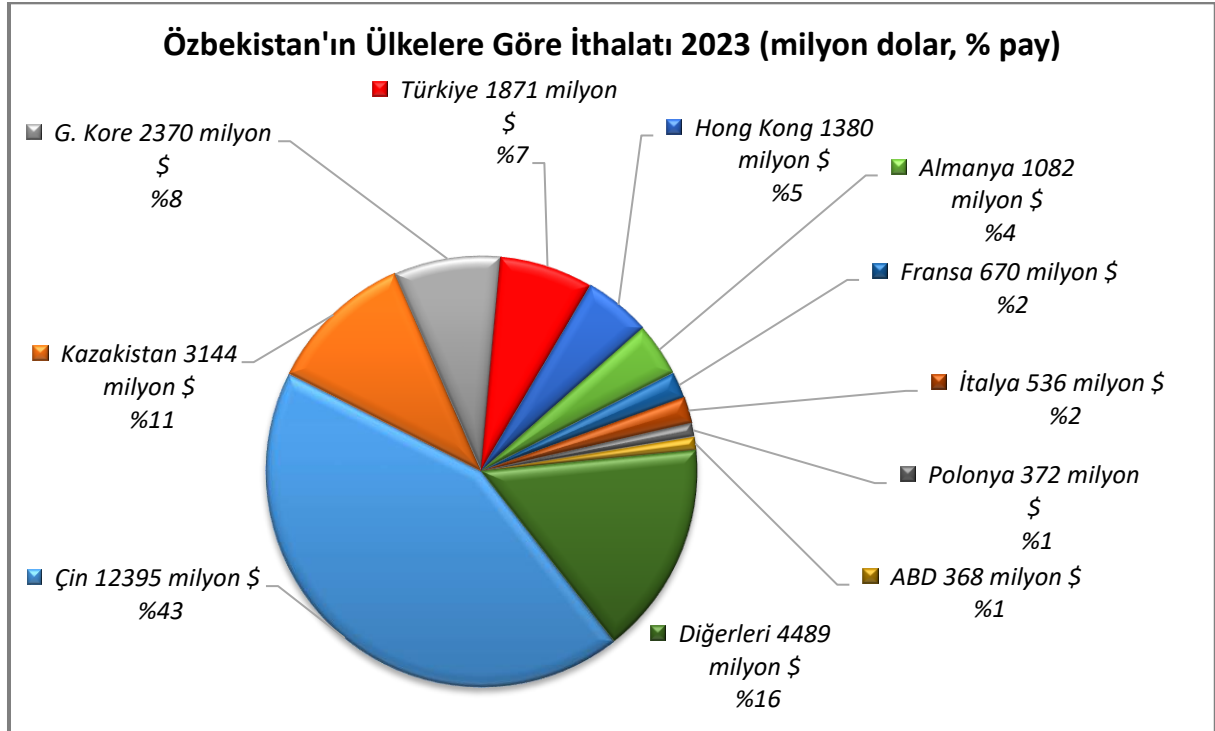
İhracat

Kaynak: Trademap, Özbekistan Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Kaynak: Trademap, Özbekistan Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Özbekistan, 2024 yılında tahmini 731 milyon dolar doğrudan yabancı yatırım çekmiştir. Toplam yabancı sermaye stoğu yaklaşık 15 milyar dolara ulaşmıştır.

Doğrudan Yabancı Yatırım İstatistikleri

	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım (milyon \$)	643,00	731,00	456,00	801,00	876,00	903,00	915,00
Ülke dışından gelen doğrudan yatırımın GSYİH ya oranı (%)	0,70	0,80	0,40	0,70	0,70	0,70	0,70
Ülke dışına giden doğrudan yatırım (milyon \$)	57,00	69,00	344,00	69,00	-5,00	-1,00	-13,00

Kaynak: EIU

*: Tahmin

1 Nisan 2024 tarihi itibarıyla Özbekistan'da yabancı sermayeli işletme ve kuruluş sayısı 14 226 ulaşmıştır.

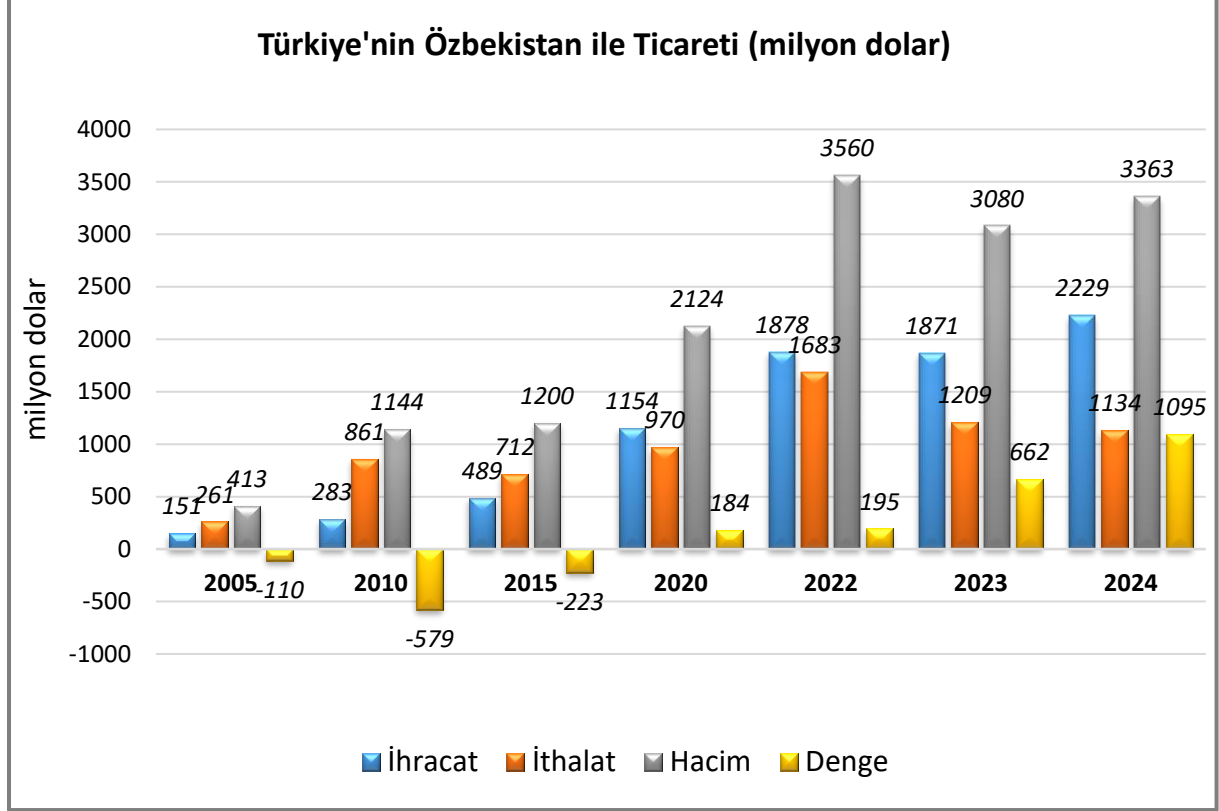
Yabancı sermayenin katılımıyla faaliyet gösteren en fazla işletme sayısı olan ülkeler:

- Rusya-3 019
- Çin-2 501
- Türkiye-1 886
- Kazakistan-1 102
- Güney Kore-727
- ABD-311
- Tacikistan-307
- Kırgızistan-280
- Azerbaycan-236
- Almanya-220
- Türkmenistan-187

5. TÜRKİYE ile TİCARET

Genel Durum

Türkiye-Özbekistan Dış Ticareti

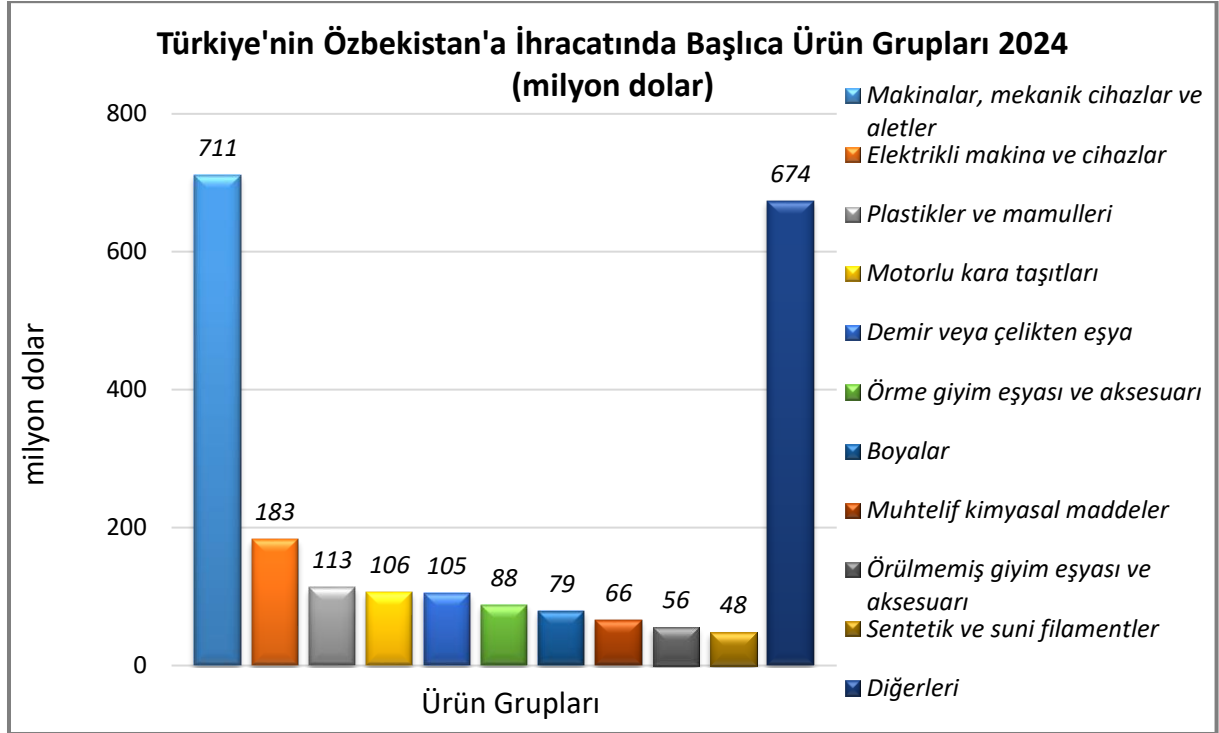
Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

2024 yılında ülkeye ihracatımız yaklaşık 2,2 milyar dolar olmuştur. İhraç ettiğimiz başlıca ürünler: kıvılcım ile ateşlemeli içten yanmalı doğrusal veya döner pistonlu motorlar (patlamalı motor); demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatta kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb. ürünler; otomobiller; tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme) ve dokuma ipliklerin, mensucatin yıkanması, temizlenmesi, kurutulması, ütülenmesi, sarılması, katlanması vb. için makinalardır.

2024 yılında ülkeden ithalatımız ise 1 milyar dolar olmuştur. Pamuk ipliği (dikiş ipliği hariç) (ağırlık itibariyle pamuk oranı \geq %85 ve perakende olarak satılacak hale getirilmemiş); bakır teller; demir cevherleri ve konsantreleri; etilen polimerleri (ilk şekillerde); bakırdan ince ve kalın borular ithal edilen başlıca ürünlerdir.

2024 yılında Özbekistan ile ticarete Türkiye'nin 1 milyar dolar dış ticaret fazlası verdiği gözlenmektedir.

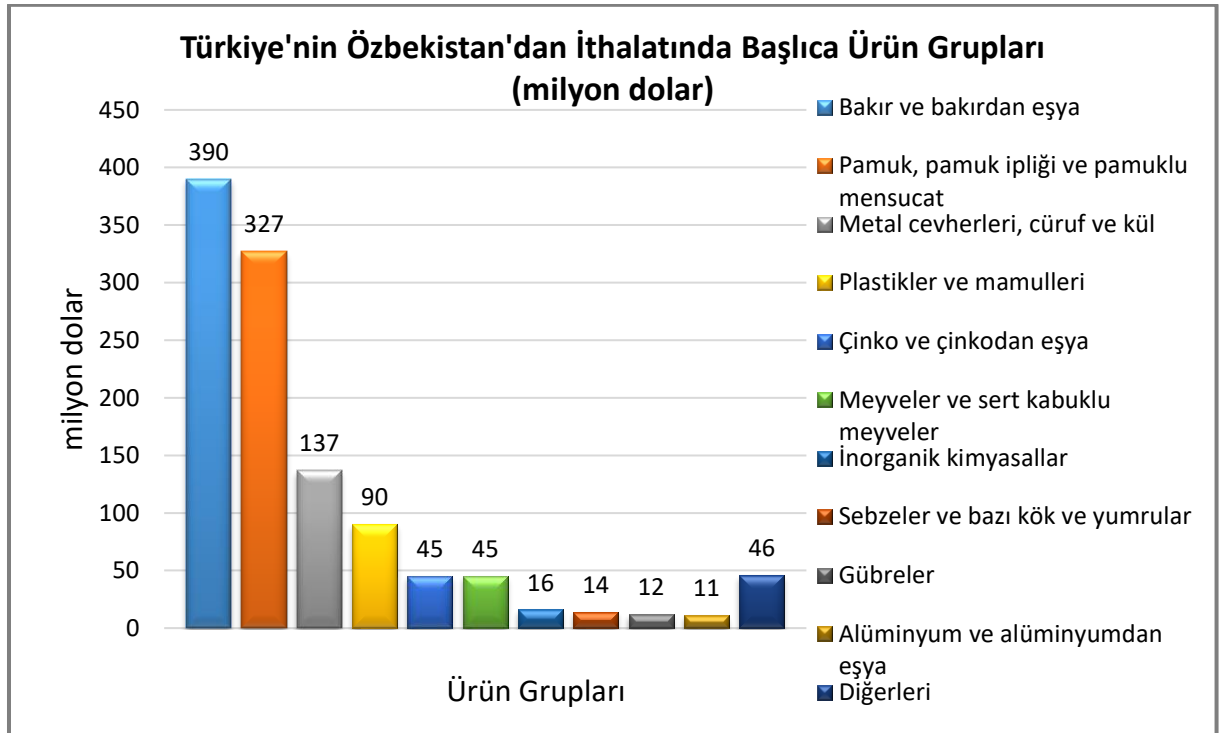
Türkiye'nin Özbekistan'a İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin Özbekistan'dan İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

EKLER:***EK-1: Özbekistan'ın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)***

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (% 2022-2023)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			14 034 977	15 286 928	18 112 245	100	18,5
1.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	4 109 750	4 110 300	10 824 881	59,8	163,4
2.	5205	Pamuk ipliği (dikiş ipliği hariç) (ağırlık itibarıyla pamuk oranı >=%85 ve perakende olarak satılacak hale getirilmemiş)	1 603 299	1 390 651	730 402	4	-47,5
3.	2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	717 324	925 318	616 616	3,4	-33,4
4.	3104	Potasyumlu mineral veya kimyasal gübreler	59 386	84 700	613 375	3,4	624,2
5.	7403	Rafine edilmiş bakır ve bakır alaşımları (ham)	737 973	581 528	549 616	3	-5,5
6.	7408	Bakır teller	260 887	300 035	382 309	2,1	27,4
7.	8707	Karayolunda kullanılan motorlu taşıtlar için karoseriler (şoför mahalleri dahil)	39 598	246 115	312 894	1,7	27,1
8.	3102	Azotlu mineral veya kimyasal gübreler	243 911	267 152	253 596	1,4	-5,1
9.	2844	Radyoaktif kimyasal elementler ve radyoaktif izotoplar ve bunların bileşikleri, karışımları, artıkları	0	29 889	223 597	1,2	648,1
10.	7106	Gümüş (altın veya platin yaldızlı gümüş dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	180 850	145 300	217 081	1,2	49,4
11.	3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	311 971	268 025	192 721	1,1	-28,1
12.	0713	Kuru baklagiller (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış)	208 315	230 794	184 903	1	-19,9
13.	8407	Kıvılcım ile ateşlemeli içten yanmalı doğrusal veya döner pistonlu motorlar (patlamalı motor)	19 100	164 625	167 826	0,9	1,9
14.	7901	İşlenmemiş çinko	197 150	239 008	109 424	0,6	-54,2
15.	7411	Bakırdan ince ve kalın borular	109 884	155 802	98 608	0,5	-36,7

Kaynak: Trademap, Özbekistan Verileri

EK-2: Özbekistan'ın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (% 2022-2023)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			23 724 275	28 264 000	28 677 291	100	1,5
1.	8703	Otomobiller	588 216	778 849	2 527 558	8,8	224,5
2.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	916 124	1 224 367	1 388 490	4,8	13,4
3.	1001	Buğday ve mahlut	615 793	781 125	798 120	2,8	2,2
4.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	1 203 744	1 317 347	722 272	2,5	-45,2
5.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	474 879	421 352	666 573	2,3	58,2
6.	8541	Diyodlar, transistörler vb yarı iletken tertibat; ışık yayan diyodlar; monte edilmiş piezo elektrik kristaller	43 735	80 047	549 514	1,9	586,5
7.	8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	259 025	128 336	519 168	1,8	304,5
8.	8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	198 851	273 963	479 983	1,7	75,2
9.	8802	Helikopterler, uçaklar vb; uzay araçları (uydular dahil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçları	87 328	366 452	381 412	1,3	4,1
10.	4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	187 148	231 803	381 216	1,3	64,5
11.	8542	Elektronik entegre devreler	20 122	18 842	376 855	1,3	1900,1
12.	8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	137 066	112 514	369 348	1,3	228,3
13.	8701	Traktörler	125 908	242 734	334 437	1,2	37,8
14.	8429	Buldozerler, greyderler, toprak tesviye makinaları, skreyperler, mekanik küreyiciler, ekskavatörler, yol silindirleri vb	210 973	206 444	273 250	1	32,4
15.	7207	Demir veya alaşımsız çelikten yarı mamuller	269 183	252 923	268 893	0,9	6,3

Kaynak: Trademap, Özbekistan Verileri

EK-3: Özbekistan'ın Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülke (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (% 2022-2023)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		13 055 762	13 019 272	18 112 245	100	39,1
1.	İsviçre	2 391 298	3 922 919	8 185 689	45,2	108,7
2.	İngiltere	1 881 513	753 845	2 652 267	14,6	251,8
3.	Çin	1 371 786	2 276 414	1 647 666	9,1	-27,6
4.	Kazakistan	1 057 043	1 282 868	1 291 094	7,1	0,6
5.	Türkiye	1 800 044	1 682 528	1 209 164	6,7	-28,1
6.	Kırgızistan	316 530	362 608	403 222	2,2	11,2
7.	Brezilya	4 534	449	369 264	2	82141,4
8.	Tacikistan	326 076	392 460	353 643	2	-9,9
9.	Ukrayna	273 421	159 568	191 518	1,1	20
10.	Polonya	105 304	165 631	168 668	0,9	1,8
11.	İtalya	47 091	113 147	148 126	0,8	30,9
12.	Azerbaycan	78 413	136 797	131 628	0,7	-3,8
13.	Endonezya	12 594	48 930	124 717	0,7	154,9
14.	Fransa	116 015	143 120	110 951	0,6	-22,5
15.	Litvanya	78 175	115 781	107 837	0,6	-6,9

Kaynak: Trademap, Özbekistan Verileri

EK-4: Özbekistan'ın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülke (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (% 2022-2023)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		23 506 333	23 419 300	28 677 291	100	22,5
1.	Çin	5 882 075	7 504 177	12 394 790	43,2	65,2
2.	Kazakistan	2 776 871	3 692 752	3 144 275	11	-14,9
3.	G. Kore	1 879 123	2 183 539	2 369 872	8,3	8,5
4.	Türkiye	1 841 893	1 877 915	1 871 309	6,5	-0,4
5.	Hong Kong	42 196	759 428	1 380 284	4,8	81,8
6.	Almanya	675 138	1 393 184	1 081 780	3,8	-22,4
7.	Fransa	197 871	250 185	669 562	2,3	167,6
8.	İtalya	430 560	449 433	536 257	1,9	19,3
9.	Polonya	185 683	249 600	371 701	1,3	48,9
10.	ABD	401 256	272 674	367 843	1,3	34,9
11.	Hindistan	259 605	286 244	337 729	1,2	18
12.	Litvanya	183 340	328 896	329 029	1,1	
13.	Kırgızistan	180 143	236 627	290 679	1	22,8
14.	Brezilya	118 053	118 611	268 356	0,9	126,2
15.	Japonya	184 838	278 717	242 527	0,8	- 13

Kaynak: Trademap, Özbekistan Verileri

Ek-5: Türkiye'nin Özbekistan'a İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (% 2024)	Değişim (% 2023-2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			1 877 915	1 871 309	2 228 703	100	19,1
1.	8407	Kıvılcım ile ateşlemeli içten yanmalı doğrusal veya döner pistonlu motorlar (patlamalı motor)	6	1 821	70 836	3,2	3790
2.	7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatta kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	26 877	28 704	49 271	2,2	71,7
3.	8703	Otomobiller	867	8 741	48 668	2,2	456,8
4.	6109	Tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	3 211	4 635	46 541	2,1	904,1
5.	8451	Dokuma ipliklerin, mensucatin yıkanması, temizlenmesi, kurutulması, ütülenmesi, sarılması, katlanması vb için makinalar	46 721	40 372	45 328	2	12,3
6.	6203	Erkekler ve erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (yüzme kıyafeti hariç)	2 666	5 156	42 795	1,9	730
7.	8422	Bulaşık, şişe vb yıkama ve kurutma makinaları, şişe, kutu çuval vb doldurma, etiketleme makinaları, ambalaj vb makinalar	9 409	18 285	38 849	1,7	112,5
8.	8481	Musluk, batarya, vana ve valfler	27 305	35 593	38 590	1,7	8,4
9.	8418	Buzdolapları, dondurucular ve diğer soğutucu ve dondurucu cihazlar ve ısı pompaları	42 863	39 758	38 232	1,7	-3,8
10.	8479	Kendine özgü bir fonksiyonu olan diğer makinalar ve mekanik cihazlar	37 983	30 158	35 399	1,6	17,4
11.	8421	Santrifüjler; sıvıların veya gazların filtre edilmesine veya arıtılmasına mahsus makina ve cihazlar	28 402	24 210	34 337	1,5	41,8
12.	5402	Sentetik filament iplikleri (dikiş ipliği hariç) (perakende olarak satılacak hale getirilmemiş)	25 505	30 606	31 765	1,4	3,8
13.	8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar, konsollar, kabinler, diğer mesnetler ve sayısal kontrol cihazları	24 207	16 824	30 864	1,4	83,5
14.	9619	Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya	46 788	43 244	30 550	1,4	-29,4
15.	8432	Toprağı hazırlamaya, işlemeye, ekmeye, ormancılıkta kullanılan makina ve cihazlar; çimen, spor sahaları için silindirler	12 646	15 561	29 644	1,3	90,5

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

Ek-6: Türkiye'nin Özbekistan'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (% 2024)	Değişim (% 2023-2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			1 682 528	1 209 164	1 134 185	100	-6,2
1.	5205	Pamuk ipliği (dikiş ipliği hariç) (ağırlık itibarıyla pamuk oranı >=%85 ve perakende olarak satılacak hale getirilmemiş)	557 715	317 931	294 947	26	-7,2
2.	7408	Bakır teller	211 643	233 698	269 130	23,7	15,2
3.	2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	43 440	10 326	135 552	12	1212,7
4.	3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	99 795	90 220	90 218	8	0
5.	7411	Bakırdan ince ve kalın borular	74 779	87 245	76 430	6,7	-12,4
6.	7901	İşlenmemiş çinko	171 309	81 696	45 315	4	-44,5
7.	5202	Pamuk döküntüleri	18 829	20 931	30 071	2,7	43,7
8.	7403	Rafine edilmiş bakır ve bakır alaşımları (ham)	244 895	119 529	22 292	2	-81,4
9.	0806	Üzümler (taze/kurutulmuş)	11 747	10 641	20 183	1,8	89,7
10.	0802	Diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş)	4 753	7 826	15 293	1,3	95,4
11.	2833	Sülfatlar; şaplar; peroksisülfatlar (persülfatlar)	4 301	4 008	14 506	1,3	261,9
12.	7409	Bakır saclar, levhalar, yapraklar ve şeritler (kalınlıkları 0,15 mm. yi geçenler)	22 903	20 177	9 690	0,9	-52
13.	3102	Azotlu mineral veya kimyasal gübreler	20 854	14 247	9 668	0,9	-32,1
14.	0813	Meyve (kurutulmuş) (0801, 0806'de kiler hariç)08. fasıldaki sert ve kabukluların karışımları	3 913	13 869	9 594	0,8	-30,8
15.	7203	Demir cevherinin doğrudan indirgenmesi ile elde edilen demirli ürünler (parça, pellet) (demir oranı >=%99.94)	0	0	9 126	0,8	0

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri